

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

X. De defectibus in ministerio ipso occurrentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

§. 8. Extra casu iure permisso, & absque expressa licentia à Summo Pontifice, Episcopo Diocesano aut eiusdem Vicario, in scriptis obtenta, nullus Sacerdos vno die duas Missas celebrare debet sub pœna peccati mortalis, nec quisquam opinetur ad duas Missas vna die celebrandas consuetudinem sine Apostolica, vel Episcopali Diocesana facultate sibi suffragari posse, eâdemque lege Missæ siccæ, in quibus Corpus Domini nec consecratur, nec sumitur, interdiciuntur ac penitus abrogantur.

l. sufficit de consecr. dist. 1. c. Consultum isti de celebr. Missarum.

§. 9. Quando per vnum eundemque Sacerdotem plures celebrantur Missæ tunc hausto diligentius sanguine ex calice in aliquo Scypho mundo statim abluendi sunt digiti, non autem in calice, vt vinum ablutionis fiat consecrationis materia. Cæterum hæc ablutio digitorum, si non sumatur à Celebrante in vltima Missa, sumi debet ab alio qui sit ieiunus, vel in Sacrarium fundenda erit. Quod etiam nota pro ablutione digitorum quæ fieri debet in Communionem populi extra Missam.

§. 10. Quando Hostia consecrata ex Monstrantia sumenda erit à Sacerdote, id semper in sacrificio Missæ fieri debet post sumptionem sanguinis.

TITLVS X.

De defectibus in ministerio ipso occurrentibus.

1. POSSUNT etiam defectus occurrere in ministerio ipso, si aliquid ex requisitis ad illud desit: vt si celebretur in loco non sacro vel non deputato ab Episcopo, vel in Altari non consecrato, vel tribus mappis non cooperto: si non adsint luminaria cerea: si non sit tempus debitum Celebrandi, quod est ab aurora vsque ad meridiem communiter: si Celebrans saltem Maturinum cum Laudibus non dixerit: si omittat aliquid ex vestibus Sacerdotalibus: si vestes sacerdotales & mappæ non sint ab Episcopo vel ab alio hanc habente potestatem benedictæ: si non adsit

Clericus, vel alius deseruiens in Missa, vel ad
 qui deseruire non debet, vt mulier: si non ad
 Calix cum Patena conueniens, cuius cuppa de
 bet esse aurea, vel argentea, vel stannea, si Cor
 poralia non sint munda, quæ debent esse ex lino
 nec serico in medio ornata, & ab Episcopo vel
 ab alio hanc habente potestatem benedicta, vt
 etiam superius dictum est: si celebrat capite coo
 pecto sine dispensatione: si non adsit Missale, licet
 memoriter sciret Missam, quam intendit di
 cere.

2. Si Sacerdote Celebrante violetur Ecclē
 sia ante Canonem, dimittatur Missa: si post Ca
 nonem, non dimittatur. Si timeatur incursus
 hostium, vel alluionis, vel ruina loci vbi cele
 bratur, ante consecrationem dimittatur Missa,
 post consecrationem verò Sacerdos accelerare
 poterit sumptionem Sacramenti, omissis omni
 bus alijs.

3. Si Sacerdos ante consecrationem graui
 ter infirmetur, vel in Syncopen inciderit, aut
 moriatur, prætermittatur Missa: si post con
 secrationem Corporis tantum, ante consecra
 tionem sanguinis, vel utroque consecrato id
 accidit, Missa per alium Sacerdotem expleatur
 ab eo loco, vbi ille desijt, & in casu necessitatis
 etiam per non ieiunum. Si autem non obierit,
 sed fuerit infirmus, ad eò tamen vt possit com
 municare, & non adsit alia Hostia consecrata,
 Sacerdos qui Missam supplet, diuidat Hostiam,
 & vnam partem præbeat infirmo, aliam ipse su
 mat. Si autem semiprolata forma Corporis ob
 ijt Sacerdos, quia non est facta consecratio, non
 est necesse vt Missa per alium suppleatur. Si ve
 rò obierit semiprolata forma sanguinis, tunc al
 ter prosequatur Missam, & super eundem repe
 rat integram formam ab eo loco *Simili modo post
 quam*

quam cœnatum est. Vel posset super alium Calicem præparatum integram formam proferre, & Hostiam primi Sacerdotis, & sanguinem à se consecratum sumere, ac deinde Calicem relictum sumi consecratum.

4. Si quis extra huiusmodi casus necessitatis, integra Sacramenta non sumserit, gravissimè peccat.

5. Si musca, vel aranea, vel aliquid aliud ceciderit in Calicem ante consecrationem, projiciat vinum in locum decentem, & aliud ponat in Calice, misceat parum aquæ, offerat ut supra, & prosequatur Missam: si post consecrationem ceciderit musca, aut aliquid eiusmodi, & fiat nausea Sacerdoti, extrahat eam, & lauet eum vino; finita Missa comburat, & combustio ac lotio huiusmodi in Sacrarium projiciatur. Si autem non fuerit ei nausea, nec vllum periculum timeat, sumat cum sanguine.

6. Si aliquid venenosum ceciderit in Calicem, vel quod prouocaret vomitum, vinum consecratum reponendum est in alio calice, & aliud vinum cum aqua apponendum de novo consecrandum: & finita Missa sanguis repositus in panno lineo vel stuppa tandem seruetur, donec species vini fuerint desiccatae, & tunc stuppa comburatur, & combustio in Sacrarium projiciatur.

7. Si aliquod venenatum contigerit hostiam consecratam, tunc alteram consecret, & sumat eodem modo quo dictum est, & illa seruetur in tabernaculo loco separato, donec species corrumpantur, & corrupta deinde mittantur in Sacrarium.

8. Si sumendo sanguinem, particula remanserit in Calice, digno ad labium Calicis eam adducat, & sumat ante purificationem vel infundat vinum & sumat.

9. Si Hostia ante consecrationem inueniatur fracta, nisi populo euidenter appareat, talis Hostia consecratur; si autem scandalum populo esse possit, alia accipiarur, & offeratur quod si illius Hostiæ iam erat facta oblatio, eam post ablationem sumat. Quod si ante oblationem Hostia appareat confraeta, accipiarur altera integra, si citra scandalum, aut longam moram fieri poterit.

10. Si propter frigus, vel negligentiam Hostia consecrata dilabatur in Calicem, propterea nihil est reiterandum, sed Sacerdos Missam prosequatur, faciendo cæremonias & signa consueta cum residua parte Hostiæ, quæ non est madefacta sanguine, si commodè potest. Si verò tota fuerit madefacta, non extrahat eam, sed omnia dicat omittendo signa, & sumat pariter corpus & sanguinem signans se cum Calice, & dicens: *Corpus & Sanguis Domini nostri, &c.*

11. Si in hyeme Sanguis congeletur in Calice, inuoluatur Calix pannis calefactis: si id non proficeret, ponatur in feruenti aqua prope Altare, dummodo in Calicem non intret, donec liquefiat.

12. Si per negligentiam aliquid de sanguine Christi ceciderit, si quidem super terram, seu super tabulam, lingua lambatur; cinis verò in Sacrarium recondatur. Si verò super lapidem Altaris ceciderit, sorbeat Sacerdos stillam, & locus bene abluatur, & ablutio in Sacrarium projiciatur. Si super linteum Altaris, & ad aliud linteum stilla pervenerit; si vsque ad tertium; linteamina ter abluantur vbi stilla ceciderit, Calice supposito, & aqua ablutio in Sacrarium projiciatur. Quod si in ipso solum Corporali, aut si in vestibus ipsis Sacerdotalibus ceciderit, debet similiter abluì, & ablutio in Sacrarium projici. Si in substrato

Substrato pedibus panno, vel tapeto, bene abluatur, vt supra.

13. At si contingat torum Sanguinem post consecrationem effundi, si quidem aliquid vel parum remansit, illud sumatur, & de effuso reliquo Sanguine fiat, vt dictum est. Si verò nihil omninò remansit, ponat iterum vinum & aquam, & consecret ab eo loco. *Simili modo postquam cœnatum est, factâ tamen prius Calicis oblatione, vt supra.*

14. Si Sacerdos euomat Eucharistiam, si species integræ appareant, reuerenter sumantur, nisi nausea fiat; tunc enim species consecratæ cautè separentur, & in aliquo loco reponantur, donec corrumpantur, & postea in Sacrarium projiciantur. Quod si species non appareant, comburatur vomitus & cineres in Sacrarium mittantur.

15. Si Hostia consecrata, vel aliqua eius particula dilabatur in terram, reuerenter accipiat, & locus vbi cecidit, mundetur, & aliquantum abradatur, & puluis seu abrasio huiusmodi in Sacrarium immittatur, si ceciderit extra Corporale in mappam, seu alio quouis modo in aliquod linteum, mappa vel linteum huiusmodi diligenter lauetur, & lotio ipsa in Sacrarium effundetur.

16. Possunt etiam defectus in ministerio ipso occurrere, si Sacerdos ignoret ritus & Cere monias ipsas in eo seruandas: de quibus omnibus in superioribus Rubricis copiosè dictum est.

ANNOTATIONES.

§. I. Numerantur in hac Rubrica, numero primo, quatuordecim casus grauiores in quibus, vt plurimum accidit peccatum mortale si fiat contra regulas, hoc loco positas, nisi excuset ignorantia vel obliuio Ratio est, quia Consilium Tridentinum *sess. 22. & Pius V. initio Missalis* hoc tradit, vt secundum ritum, normam

Azor. lib. 30 cap. 26. q. 6.

normam & modum à se traditum Missam decantent omnes, ac legant. Vnde non licet mutare hunc ordinem Missæ. omittendo aliquid quod pertineat ad integrum Missæ ritum, multo vero minus addere licet quidquam, quod expressius cautum est in Concilio Tridentino & prædicta Bulla Pij quinti.

Azor lib 10 cap. 17. q. 11. §. 2. De rebus an sint benedictæ, necne, non tenetur semper omnis Sacerdos interrogare, sed quando probabiliter dubitatur, vel sit superior loci. Paramæta quæ non possunt esse amplius vsui Ecclesiasticis rebus comburenda sunt, minimè ad profanos vsus applicanda.

Suarez disp. 25. sect. 7. §. 3. Si dubitatur de consecratione Hostiæ, incipitur à Canone, & sub conditione mente retentâ consecratur, vel aliam (quod melius est) consecret Hostiam,

Henr. q. lib. 9. cap. 41. & priorem sumat post sumptionem Sanguinis. Quod si Sacerdos obierit post sumptionem Hostiæ tantum, tunc alter sumat tantum Sanguinem qui remansit.

§. 4. Species à fulmine tactæ, venenatæ censentur, & ideo licet, earum sumptionem omittere, & alias consecrare earum loco.

§. 5. Si aliquid de Christi Sanguine ceciderit, primo seruentur quæ Rubrica præscribit hoc titulo numero 12. Secundo aduertendum est, multa esse antiquata per hanc Rubricam, ex ijs quæ S. Pius hac de re statuerat; cuiusmodi sunt abscissio vestium, & combustio; intra Altare combustorum repositio, sumptio lotionis. Panis quoque non sunt in vsu, sed imponendæ sunt à superiore, nec vllam tenetur Sacerdos subire, nisi impositam. Tertio, aliqua adduntur in Rubrica de quibus Pius non meminit, vt quando cadit super vestes Sacerdotis pannum, & tapete substratum, nempe quod hæc debeant abluï, & lotio in Sacrarium proijci. Quod si cadat Sanguis super barbam, barba debet pluries abluï, & lotio in Sacrarium proijci.

*Bonac. 1077.
1. fol. 151. n.
10.*

*Gallantus
part 3. tit. 10
num. 25.*

§. 6. In casu dubio hostiæ consecratæ, quæ reperitur apud veneficum, seu sacrilegium, aut circa Altare vbi proximè fuit celebratum: aut quando particula patenæ parti posteriori ita fixè hæret, vt subeat suspicio de consecratis in præcedenti Missa particulis eam vnâ esse posse; in his casibus nulla solemnitas est adhibenda luminarium, sed huiusmodi hostia adoranda erit sub conditione, reseruanda & sumenda in aliqua Missa ante Calicis abluionem. Quod si fortè talis sit vt nauseam pariat, seruanda est decen-

ter,

ter, donec corrumpantur species, & comburantur.
§. 7. Sacrarium, de quo sæpius in Rubricis fit mentio, est piscina Sacra seu locus in quo aqua lotionis rerum Sacrarum, aliaque fundenda sunt; ideoque in omnibus Ecclesijs habendum; in quibus verò necdum habetur necessario construendum esset; quia vix aliqua Ecclesia illo carere potest.

§. 8. Si Sacerdos omittit aliquid de rubricis primi ordinis vt *Gloria in excelsis*, *Credo*, *Commemoratione de Sancto*, & *eiusmodi*, & recordetur in progressu Missæ, non debet repetere, nec regredi; commemoratione autem de Sancto debet addere inter Orationes secretas, & post Communionem, licet inter Collectas eam omiserit, si opportunè recordetur, inter ultimas non est dicenda si neq; inter secretas dicta; sed in Sacristia post depositas vestes supplenda. Si verò aliquid omittat de Rubricis secundi generis quæ respiciunt ritum seruandum in Celebratione Missæ de suo genere mortale est omittere, quia Concilium Tridentinum *sess. 12.* & Pius quintus in Bulla Missalis expressè præcipiunt, obseruari etiam ritus secundi ordinis; ex lenitate tamen materia, vel inaduerentia, vel obliuione, posset esse veniale, si quid omittitur. Gravius autem est, si quid addatur, quàm si omittatur.

§. 9. Non tamen addit ille contra Rubricas, qui officium recitans aliud, Missam deinde celebrat more Ecclesiæ in qua celebrat; vbi fortè dicitur *Credo*, vel, *Gloria in excelsis* quæ non dicuntur extra eam, imò tenetur celebrare ibidem pro ratione festi, alioquin esset alijs admirationi, si festo non inferuaret in propria Ecclesiâ pro qualitate Festi; quod tamen intelligendum de Missa pro omnibus approbata.

§. 10. Quod si quis adderet, vel detraheret ex Cærimonijs, etiam deuotionis causa, præsumens id esse melius, tunc peccaret mortaliter: quia in Bulla Pij quinti dicitur *ne præsumant* quod sub mortali obligare videretur.

§. 11. Missa potest interrumpi, & discontinuari, ob aliquam causam, puta concionem, preces petendas pro defunctis, publicationes edictorum vel ad confessionem audiendam moribundi, custoditâ si opus est, interim ab alio Eucharistiâ, vel ad vngendum infirmum, cui nullum aliud Sacramentum ministrari potest.

Silueff. verb.
Missæ 1. q. 5.
§. 4. & 5.

Gauantus
part. 3. tit. 10.
num. 16.

Suarez disp.
24. sect. 2.

Gauantus
part. 3. tit. 10.
num. 16.

Molina in
instruct. Sa-
cerdot. tract.
3. c. 11. §. ult.

Navarr. de
Hoy. Canon.
c. 16. nu. 69.
Henricq. lib.
9 c. 30 n. 4.
Bonacina
de Euch. disp.
4. q. ult. p. 110.

PARS 2. num. 60